

PORADNIK PRZEDSIĘBIORCY

ZATRUDNIANIE OBYWATELI UKRAINY
KTÓRZY PRZEKROCZYLI GRANICĘ
RZECZYPOSPOLITEJ PO DNIU 24 LUTEGO
2022 ROKU

Każdorazowo, kiedy poniżej będzie mowa o:

- **Obywatelu Ukrainy** - należy przez to rozumieć, obywatela Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 roku,
- **Ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

TERMIN DO KTÓREGO OBYWATELE UKRAINY MOGĄ PRZEBYWAĆ NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Obywatele Ukrainy, którzy po przekroczeniu granicy Rzeczypospolitej Polskiej **deklarują zamiar pozostania** mogą legalnie przebywać na terenie Rzeczypospolitej Polskiej **do dnia 24 sierpnia 2022 roku**¹

Terminu tego nie liczy się dla osób które posiadają zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, pobyt czasowy, posiadający status uchodźcy itd.

Nie będzie obligatoryjne opuszczanie przez Obywateli Ukrainy terenu Rzeczypospolitej Polskiej po dniu 24 sierpnia 2022 roku, jeżeli przed tą datą zainteresowany dłuższym pobytem Obywatel Ukrainy złoży **wniosek o wydanie zezwolenia na pobyt czasowy**. Zezwolenie uprawnia do dalszego pozostawania Obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej **przez kolejne 3 lata**.

UWAGA! Jeżeli Obywatel Ukrainy, który na mocy przepisów Ustawy ma uprawnienie do legalnego przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opuści kraj (uda się np. do Niemiec, Czech, Ukrainy) i nie wróci w terminie miesiąca licząc od dnia wyjazdu, automatycznie traci on uprawnienie do legalnego przebywania do dnia 24 sierpnia 2023 roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Bez wątplenia dotyczy to również podróży służbowych.

Pracodawcy, którzy podejmują decyzję o delegacji swoich pracowników (np. kierowców) powinni uważnie pilnować określonego powyżej terminu tak, aby pracownik będący Obywatel Ukrainy przekroczył z powrotem granicę przed upływem jednego miesiąca.

¹ Okres legalnego przebywania wynosi 18 miesięcy przy czym nie liczy się go dla każdego indywidualnie tj. od dnia przekroczenia granicy przez konkretną osobę tylko dla wszystkich zbiorczo od dnia 24 lutego 2022 roku

Informacja dla pracodawcy który zamierza zatrudnić obywatela Ukrainy, który dopiero zamierza przekroczyć terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

W każdej chwili może zostać wydane rozporządzenie, w którym może zostać określony dzień do którego można przekroczyć granicę Rzeczypospolitej Polskiej legalnie. Niezależnie jednak od tego termin legalnego pobytu upłynie 24 sierpnia 2022 roku.

Oznacza to, że pomiędzy ustaleniami co do zatrudnienia danego pracownika a jego przybyciem do Polski w życie może wejść rozporządzenie, które uniemożliwi mu legalne przekroczenie granicy i posiadanie uprawnień przyznanych Obywatelom Ukrainy w drodze Ustawy.

REJESTRACJA OBYWATELI UKRAINY

Co do zasady rejestracja Obywateli Ukrainy odbywa się po przekroczeniu przez nich granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Mając jednak na uwadze liczbę przemieszczających się osób, warto przed zatrudnieniem pracownika upewnić się, czy w stosunku do niego została dokonana omawiana formalność. W przypadku braku rejestracji należy przekazać pracownikowi wytyczne, jak powinien postąpić, aby zalegalizować swój pobyt.

Zarejestrowanie Obywatela Ukrainy może nastąpić w dwojaki sposób:

przez Komendanta Placówki Granicznej

- podczas kontroli granicznej

w organie wykonawczym gminy

- wniosek może zostać złożony w dowolnej placówce

Wraz z rejestracją Obywatelowi Ukrainy jest nadawany numer PESEL

UWAGA! Zgodnie z przepisami ustawy tożsamość Obywatela Ukrainy może być potwierdzona przy pomocy wskazanych obok dokumentów lub oświadczeń.²

- dokument podróży
- Karta Polaka
- inny dokument ze zdjęciem umożliwiający ustalenie tożsamości,
- dokument potwierdzający urodzenie (dot. osób poniżej 18 roku życia)
- dokument unieważniony potwierdzający tożsamość
- oświadczenie

OBOWIĄZKI PRACODAWCY W PRZYPADKU ZATRUDNIENIA OBYWATELA UKRAINY

Obywatele Ukrainy co do zasady mają takie same uprawnienia jak obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, w tym prawo do pracy, prawo do bycia bezrobotnym itd.

Zatem, pracodawca ma pełną swobodę w zatrudnieniu Obywateli Ukrainy.

UWAGA! Liczba Obywateli Ukrainy, jaka może zostać zatrudniona u danego pracodawcy może zostać ograniczona w drodze rozporządzenia wydanego przez Ministra Właściwego do spraw pracy.

W przypadku zatrudnienia Obywatela Ukrainy pracodawca jest zobowiązany w terminie 7 dni od dnia podjęcia pracy, powiadomić o tym fakcie Urząd Pracy.

Zawiadomienia dokonuje się za pośrednictwem następującej strony internetowej www.praca.gov.pl
Niewypełnienie powyższego warunku będzie oznaczać brak możliwości wykonywania pracy.

² Dotyczy to potwierdzenia tożsamości przez właściwy Urząd. Pracodawca musi się jednak liczyć z tym, że tożsamość zatrudnionego przez niego pracownika może być potwierdzona wyłącznie jego oświadczeniem.

ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE DLA OSÓB ZAPEWNIAJĄCYCH ZAKWATEROWANIE ORAZ WYŻYWIENIE OBYWATELOM UKRAINY

Każdy podmiot,³ który zapewnia zakwaterowanie i wyżywienie Obywatelom Ukrainy **może**⁴ otrzymać świadczenie pieniężne z tego tytułu nie dłużej niż za okres 60 dni (około 1 200,00 zł miesięcznie – wysokość ta nie została jednak wskazana w Ustawie). Okres wypłaty świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach (Ustawa nie wylicza tych przypadków).⁵

Jeżeli pracodawca w ramach stosunku pracy zapewnia Obywatelom Ukrainy wyżywienie oraz zakwaterowanie jest on uprawniony do wystąpienia o przyznanie świadczenia. Wypłata następuje na podstawie umowy zawartej z gminą.

DAROWIZNY NA RZECZ OBYWATELI UKRAINY

Obywatele Ukrainy są zwolnieni od podatku od spadków i darowizn jeżeli w okresie od dnia 24 lutego 2022 roku do dnia 30 czerwca 2022 roku otrzymali darowizny własności rzeczy lub praw majątkowych – brak ograniczenia kwotowego. Wspomniane darowizny mogą być przekazane zarówno przez osoby fizyczne, osoby prawne oraz organizacje pozarządowe.

PREFERENCJE PODATKOWE

Wprowadzono preferencje podatkową która ma dać między innymi **możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków na wytworzenie lub nabycie rzeczy i praw będących przedmiotem darowizny** (od dnia 24 lutego 2022 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku) na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy. Warunkiem ma być przekazanie rzeczy lub praw na rzecz następujących podmiotów

- organizacji pożytku publicznego (w tym równoważnym organizacjom ukraińskim),

³ ustawa nie definiuje czy chodzi tylko o osoby fizyczne czy zarówno o osoby fizyczne jak i prawne

⁴ Ustawa nie nakłada obligatoryjnego przyznania świadczeń na rzecz każdego kto zapewni zakwaterowanie i wyżywienie Obywatelom Ukrainy

⁵ Świadczenia te mają być wolne od podatku – są to jednak na chwilę obecną informacje nieoficjalne

- jednostkom samorządu terytorialnego,
- Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych,
- Podmiotom wykonującym działalność leczniczą oraz z zakresu ratownictwa medycznego na terytorium Polski lub Ukrainy,

pod warunkiem, że koszty wytworzenia lub cena nabycia nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne.

ALE do takich przychodów nie zalicza się wartości darowizn i nieodpłatnych świadczeń, otrzymanych w okresie od dnia 24 lutego 2022 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku przez organizacje pożytku publicznego.

W konsekwencji pomoc „indywidualna” będzie stanowiła problem do rozliczania takich darowizn do kosztów uzyskania przychodów.

Została wprowadzona również **zerowa stawka VAT** na pomoc na rzecz ofiar wojny w Ukrainie, która obowiązywać będzie do dnia 30 czerwca 2022 roku i obejmować świadczenia realizowane na rzecz:

- Agencji Rezerw Strategicznych,
- podmiotów leczniczych
- jednostek samorządu terytorialnego

i będzie stosowana do:

- przekazania darowizn jeśli podatnikowi przysługiwało, w całości lub w części, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów lub ich części składowych,
- nieodpłatnego świadczenia usług na cele osobiste podatnika lub jego pracowników, w tym byłych pracowników, wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych, członków stowarzyszenia, oraz wszelkie inne nieodpłatne świadczenie usług do celów innych niż działalność gospodarcza podatnika.

Celem skorzystania z obniżonej stawki VAT podatnik musi zawrzeć umowę z którymś z ww. podmiotów.

PRAWNA RĘKA W BIZNESIE

TURCZA.COM.PL

